

Seba hatina sala nû ya 2006'an, em pêrozbahiyên xwe yê germ û gur pêşkêşî hemû gelê Kurd û gişt gelê Îranê û cîhanê dikin.

Bila sala nû bibe sala serkeftina armancên pêroz û mezin yê neteweya Kurd, azadî, demokrasî, mafên neteweyî û wd ... **Desteya Nivîskar ya Agirî**

Rojnameya panzdehroji ya siyasî, çandî û giştî

Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê diweşîne

PÊŞMERGE XEBATKAR, AZADÎXWAZ Û BEREVANKARÊ NETEWEYA KURD E

26'ê Sermawezê, Roja Pêşmergeyê Kurdistanê bi coşeke mezin hate pîroz kirin

Bi hinceta 26'ê Sermawezê, Roja Pêşmergeyê Kurdistanê rê û resmeke hêja û berfireh li roja 26'ê Sermawezê 1384(17.12.2005)'an, ji aliyê Deftera Siyasî ya PDK Îranê hate lidarxistin.

Birêz **Hesen Şerefi**, Cîgirê Sekreterê Giştî yê PDK Îranê axavtinek girîng û balkêş pêşkêş kir.

Hunermendên navdar **Reşîd Feyzînejad** û **Qadir Qurbanî** bi stran û sirûdên xwe rê û resm coşandin
Di rûpelên 2 – 4'an de bixwînin

51 kes li Seqizê ji bo Dadgehê hatin bang kirin

51 kes ji welatiyên bajarê Seqizê ku di dema serhildana havîna îsal de, heyamekê hatibûn binçav kirin û piştê bi danîna sened û wesîqeyan bi awayekî demkî serbest hatibû berdan, ji bo ji nû ve mehkemekirinê, ji bo Dadgeha "Înqilab" (Şoreş) Îslamî ya bajarê Seqizê hatin bangkirin.

Ew kesên ku hatine bangkirin, neçar hatine kirin ku di komên çend kesî de û li berrava diyarîkirî de (mehên Sermawez û Berfanbarê) ji bo mehkemekirinê li dadgehê amade bibin.

Hêjayî gotinê ye ku kesên bangkirî, parêzer ninin û ew sened û wesîqeyên ku ji bo serbestberbûna xwe danîne, bi kirê girtine.

Ji ber nebûna cih, me ji anîna navên kesên bagkirî ji bo dadgeha bajarê Seqizê xwe parast.

Amerîka 9 Şirketên Çînî, Hindî û Otrîşî seba firotina alavên mifah wergirtin di çekirina çekên tevkuj bi Îranê, dorpeç dike

Li gorî nûçeyê Radyoya "Farda" ya Farsî ziman, Wezareta Karê Derve ya Dewletên Yekbûyî yê Amerîkayê îlan kiriye ku 9 şirket ji welatên Çînê, Hindistanê û Otrîşê seba firotina alav û teknolojiya pêşverû ji bo mifah wergirtin di pişeya leşkerî û çekên kîmyayî ya Komara Îslamî a Îranê, baykot dike. Ev baykotkirina parek ji siyaseta dewleta Amerîkayê ji bo pêşgirtin ji hatina teknolojiya pêşkevî ya leşkerî û sanetî bi Îranê ji bo alîkarîkirin bi bernameya etomî ya Komara Îslamî ya Îranê ye.

Amerîka û Ewropa cehdê dikin ku bala Çîn û Rûsyayê ji bo dorpeçkirinên Îranê di Rêxistina Neteweyên Yekbûyî de amade bikin.

Birêz Xusro Ebdulayî:

" Yekemîn kesê ku pirsê Kurdan bi derve da naskirinê Dr. Qasimlo bû "

Berpirsiyarê Pêwendiyên Derve yê PDK Îranê Birêz Xusro Ebdulayî:

"Ez vê bibêjim, di dahatûyeke pir nêzik de hetmen wê Kurdên Îranê televîzyonekê ava bikin"

**Demokrasî, biha û
piratîka wê (Beşa 19)**

Di vê beşê de beşdariya siyasî ya welatiyan di prosêsa demokrasîyê hatiye şirove kirin...

(R. 5)

**Komara Îslamî û
rewşa ciwanan!**

Ciwan hêvî û pêşeroja jiyana xwe di bin desthilata Komara Îslamî de reş û tarî dibînin...

(R. 7)

**Peymannameya Cîhanî
ya Mafên Zarokan**

Peymannameya Cîhanî ya Mafên Zarokan peymanek navneteweyî ye ku ji bo berevanî û piştevanî kirin ji mafê zarokan hatiye berhev kirin. Ev peymanê piştî 10 salan gotûbêj di navbera welatên endamê...

(R. 8)

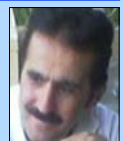
(Beşa 4)

RAMAN

Tiştê ku takekes ji lewir û ajalên hoveber vediqetîne û wî/wê radigihîne radeya mirovbûn û payedariyê, hizr û ramana mirov e...

(R. 9)

Daxuyaniya Deftera siyasî ya PDK Îranê derheq gotinên vê dawiyê yên Mehmûd Ehmedînejad derbarê jinavbirin û şandina Îsrailê

Mehmûd Ehmedînejad di konferansa cihana bê sehyonîzm de ku roja çarê meha Xezelwera îsal (26'ê Oktobêr) li Tehranê hate lîdarxistin, daxwazkarê ji nav çûna Îsrailê bû, piştê di navbera civîna awarte ya rêberên Rêxistina Konferansa Îslamî li bajarê Mekê di roja 17'ê Sermawez(8'ê Desambr)ê tevî haşakirin ji kuştina milyon kes ji Cihûyan di şerê duyemîn yê cihanê de ku piştê bi **Holokost** hate lînavkirin, daxwaza pêkanîna dewleta Îsrailê di nav welatên Ewropayê de kir û çend rojan berî niha jî ev gotinên xwe di civîna xelkê bajarê Zahêdanê de dubare kirin. Wisa tê xuya kirin ku Ehmedînejad ne tenê şîyan û karîna çareserkirina pîrsîgîrêkên hundir û çetîrkirina rewşa jiyana xelkê tu nine, belkî di bîra afirandina aloziyê li herêmê û birina Îranê ber bi pêşerojê nexuya ye.

Ya çetir eva ye ku Mehmûd Ehmedînejad û hevberên wî di Îranê de li cihê gef û êrîş kirin ji Îsrailê û

çêkirina kosp û astengan li ser rêya aştîya navbera Filistin û Îsrailê, di fikra çareserkirina wan qeyran û kirîzên kûr bîbin ku pêşîya bi milyon ciwanan di Îranê de girtiye, wek îtiyad, bêkarî, bêhêvîti, birçîbûn û hwd.... jiyana wan tehl kiriye.

Lê ji ber vê çendê ku Emedînejad û rayedarên din yê rejîmê baş jî vê çendê fêmkirine ku karîna çareserkirina pîrsîgîrêkên zaf yê

xelkê Îranê nînin, dixwazin bi afirandina aloziyê li herêmê û dirûşmên bînaverok û kakil, ra û bala xelkê birçî, bêsol û belengaz yê Îranê ji bo derveyî tixûbên Îranê û ji wan jinav birina Îsrailê bikişînin, ew jî bê liberçavgiyê vê rastiye ku bi dirêjîya du dehsalan, xelkê Îranê ev dirûşm zaf caran û her carê bi awayekê ji serokên Komara Îslamî bihîstine û zêdetir ji vê naxwazî guhdarê wan bin. Niha êdî daxwaz û xwestekên serokên Komara Îslamî û yek ji wan Ehmedînejad jî bo xelkê ron û aşkira bûye û çî din bi wan nahêne xapadin.

Em gotinên ne berpirsiyarane û alozi afirandinê yê Ehmedînejad derheq Îsrailê mehkûm û şermazar dikin û bi maytêkirin di kar û barê hundir yê welatan û ne liberçavgiyê qanûnên navneteweyî dizanin û em li ser vê baweriyê ne ku gotinên wiha rewşa herêmê aloztir dikin.

Partiya Demokrat ya Kurdistanê Îranê

Deftera Siyasî

16.12.2005 – 25.09.1384

26'ê Sermawezê, Roja Pêşmergeyê Kurdistanê bi coşeke mezin hate pîroz kirin

B i hinceta şêstemîn salvegera girtina şarevaniya Mehabadê û bilindkirina ala Kurdistanê ku bi navê Roja Pêşmergeyê Kurdistanê hatiye navkirin, rê û resmeke hêja û berfireh li roja 26'ê Sermawezê 1384(17.12.2005)'an, ji aliyê Deftera Siyasî ya PDK Îranê birêveçû.

Di destpêka rê û resmê de **Beşa fîlm**, fîlmek derheq qewimînê wê demê û qonaxên din yê xebata Pêşmerge belav kir û piştê Cîgirê Sekreterê Giştî û berpirsê Komîsiyona "Siyasî-Nizamî" ya PDK Îranê, birêz **Hesen Şerefi** li ser girîngiya 26'ê Sermawezê û rewşa îro ya Kurdistanê axivî ku deqa wan gotinan di vê hijmara Agirî(30) de, dê bikeve ber çavên xwendewanên hêja.

Di vê rê û resmê de xelata rêz girtinê ji Pêşmergeyên dêrîn ji aliyê Komîsiyona "Siyasî-Nizamî" li ser çend Pêşmergeyên dêrîn yê Partiyê hate dabêşkirin ku **Mam Rasol Ceferî** bi nûnerayetiya wan Pêşmergeyên dêrîn

ew xeleta ji destê birêz **Mamosta Ebdula Hesenazade** wergirt.

Her wisa ji aliyê Komîsiyona "Siyasî-Nizamî" ve bi hinceta birêvebirina **Duyemîn Festivala Pêşmerge** rêz ji hêza parêzgarî ya Partiyê hate girtin û xelatek ji Fermanîyê vê hêzê re hate dayîn.

Hunermendên navdar Reşîd Feyzînejad û Qadir Qurbanî rê û resm coşandin

Li drêjahiya rê û resma Roja

Pêşmergeyê Kurdistanê de, ji aliyê hunermendên hêja **Reşîd Feyzînejad** û **Qadir Qurbanî** û koma hunerî ya Lawan û Koma govenda Navenda du ya Kurdistanê çend stiranên niştîmanî û dawet û dîlanê pêşkeşî beşdarên rê û resmê bû.

Di pareke din a vê rê û resmê de Sekreterê Giştî yê PDK Îranê birêz **Mistefa Hicrî** xelatek rêzgirtinê li ber tekoşîna **Reşîd Feyzînejad** jê re pêşkeş kir û rê û resm bi xweşî û şayî bi dawî hat.

Deqa axavtina birêz Hesên Şerefî, Cîgirê Sekreterê Giştî yê PDK Îranê di rê û resma 26'ê Sermawezê, Roja Pêşmergeyê Kurdistanê de

evalên xweştevî!
Xwişk û birayên hêja!

Îsal jî li 26'ê
Sermawezê, Roja

Pêşmergeyê Kurdistanê em li devra hev kom bûne da ku rêz û hurmetê ji Pêşmerge Kurdistanê bigrin, ji xebatkarên gelê me, ewên ku di çepera pêşahiya xebatê de cihgir bûne. Pêşmerge kî ye ku divêt rêz jê bihê girtin? Çima divêt em rojeke xasmanî bi navê Pêşmerge bikin? Renge ne gotina min û ne zimanê tu kesêke din nekare bi peyvan şimaya Pêşmerge bide nîşandan, pitir ji vê çendê ku Pêşmerge bi kiryar bi xwe, xwe bi civatên xelkê Kurdistanê û bi raya giştî re, heta ji derveyî Kurdistanê jî nasandiye, ger ne bi kurtî bibêjim, Pêşmerge ew xebatkar û tekoşerê Kurd e ku xwediyê bîr û baweriyêke azadîxwazane ye, bi armancên neteweya xwe re biwefa ye, parêzerê keramet, namûs û şerefa gel û neteweya xwe ye. Pêşmerge ew mirovê/a can li ser dest e ku canê xwe goriyê parastina xortên gelê xwe dike, jiyana xwe di rêya jiyana bextewerane ya gelê Kurd de fîda dike, lewra Pêşmerge di dilê civatên xelkê Kurdistanê de bichî bûye. Lewra ye ku peyva Pêşmerge peyva ser zarê mezin û biçûkan e, ji ber vê çendê ye ku Pêşmerge heta di çanda neteweyên din de jî cih girtiye. Dema ku navê wê/î tê û peyva Pêşmerge tê ser zaran, rûçik û rûmeta xebatkareke Kurd dikeve ber zehna û berçavê mirov ku fîdakar, xebatkar û berxweder e. Tex û qateke wisan xebatkar û xwe gorîkar di civakê de yanî Pêşmerge, herdem di nav gelê Kurd û neteweya Kurd de rêz jê hatiye girtin û hertim wekî sembola xebata me ya berheq û tevgera me ya dirokî û li rojên dijwar bi piştevan û alîkarê gelê me hatiye hesibandin, heq e li hember Pêşmerge me de wefadarbûn bihê xuyakirin, emeknasî li hember wan were nîşandan û kêmiya wên linav kirina rojekê ye bi navê **Roja Pêşmerge**.

Kijan roj Roja Pêşmerge ye? Heke bingeh li ser vê yekê bihê danîn ku Roja Pêşmerge ew roja ye ku Pêşmerge di vê rojê de afirandinek encam dabe, fîdakariyek kiribe, parêzgarî ji keramet, namûs û şerefa gelê xwe kiribe, canê xwe tê de gorî kiribe,

cîhan di halê guhartinê de ye, mijûl e guhartineke micid di ser de tê. Heq e em jî tenê pişt bi metodek ji xebatê qahîm nekin. Metodên din yên xebatê jî biceribînin û xwe tevî terzên cuda yên xebatê hevaheng bikin, zêdetir ji caran û ji hemû metodên rewa û meşrû yên xebatê jî mifahê werbigirin

eva divêt em bibêjin, hemû rojên salê roja Pêşmergeyên Kurdistanê ye, lewra jî hemû rojê roja rêzgirtinê ji Pêşmerge û derbirîna wefadarî û emeknasîyê li hember Pêşmerge ye. Lê bona vê çendê ku di rojeke diyarîkirî de hemû civatên xelkê Kurdistanê, tev xortên gelê Kurd bi hev re û bi ser hev rêz jî wan xortên fîdakar bigrin, roja 26'ê Sermawezê, wekî Roja Pêşmergeyê Kurdistanê, avakare Pêşmerge, PDK Îranê ku di sala 1363(1984)'an de ev roje bi navê Pêşmerge navand.

Çima 26'ê Sermawezê? Di vê rojê da û li sala 1324(1945)'an de, hêza çekdar ya Kurd şûnwarên hikûmeta Pehlewî li bajarê Mehabadê jî holê rakir û di vê rojê de jî ala Kurdistanê li Mehabadê hate hildan, ew hêza çekdar bû ku piştî navê pîroz yê Pêşmerge li ser de hate danîn, ew ala ku niha jî Pêşmerge ji bo bilindgirtina wê xebatê dike û canê xwe gorî dike û di çepera pêşahiya parastinê de ye. Lewra roja 26'ê Sermawezê, ew roja girîng û dirokî ji Pêşmerge pîroz be û navê pîroz yê Pêşmerge jî ji wê roja dirokî ku li ser danîne, pîroz be.

Gelê me û hemû azadîxwazên welatê me di bin desthilata rejîmên dîktator de herdem li ber gef û êrişê de bûne û nemaze di serdemê Komara Îslamî ya Îranê de. Eşkere ye ku her êrişek bo ser gelê Kurd, li berahiye de ji bo wan e ku di çepera pêşahiya xebatê de ne û li vir Pêşmerge jî sîngê metalê li hember dijminan de ye, lewra Pêşmerge çîla çavê dijminên gelê xwe ye, ji ber vê çendê berî hemûyan û pitir ji tevan

dikeve ber êrişê û heta cehd û tekoşîn tê kirin ku kesayetiya mirovî û azadîxwazane ya wê/î bihê perçiqandin û di riftarê de buxtanan jê re çê dîkin, eva jî di halekê de ye ku Pêşmerge di sêwiya herî bilind ya xebata dijwar û giran a çekdarî de qet usûlên mirovî û ev pîrensîpên ku pesendkiriyên navneteweyî ne, nemaze di peywendî tevî êxsîrên şer de bin pê nekirine, hergav li berçav girtine û parastine.

Ne ecêb e heke dijminên gelê me mîna ku bi giştî êrişê dîkin ser neteweya me, pitir êrişê bikin ser Pêşmerge û ne ecêb e heke hewl û cehdê bidin sîma û rûmeta Pêşmerge têk bidin, ya ecêb eva ye ku hin kes xwe bi Kurd dizanin û hin kesên bi rûyekî rewşenbîr, dixwazî wilo bidin xuya kirin ku xebata çekdarî kevin bûye. Heke Kurdistan ne avedan e, heke bi çavek ewlekarî ji Kurdistanê re tê nihêrîn, tawana wê bi hebûna xebata çekdarî di Kurdistanê de dihesibînin, çi nû û taze ye, çi kevin e?

Rast e di wan welatan de ku desthilat li dest xelkê de ye, xelk xwediyê maf û azadiyên xwe ne û desthilateke demokratîk li ser kar e, çi hewcehiyek nine neteweyek xebata çekdarî bike, yan metoda xebata xwe wek xebata çekdarî birêve bibe, belê di welateke dîktator de, desthilateke dîktatorî ku maf û azadiyên xelkê bînpê dike, her dengeke azadîxwazane bi agir û hesin bersiv dide. Ji bo ser meşên xelkê êriş tê kirin, heke ew gel berevaniyê ji xwe neke, heke ew gel û xortên wê yên xebatkar berevaniyê ji hebûna xwe nekin û ji bo gihîştin bi mafên xwe nexebitin, ew gel mehkûm bi jinavçûnê ye. Gelo di welatê me de ev demokrasîye heye ku gelê Kurd daxwazên xwe yên bingehîn tê de bîne rojevê û nehê serkut kirin û çewisandin? Gelo îmkana bas ji demokrasiyê û mafên neteweyî heye? Ku tevî serkut, kuştin, girtin û îşkencê berbirû nebe. Ku wisan e di wan cihan de ku demokratîk in, gelek metod ji xebatê kevin bûne, lê li wan cihan ku ji bo xwe hikumdariyê kevin heye, her awayek ji awayên xebatê bi terzeke usûlî birêveçûna meşrû e.

Ger em li derdora xwe binihêrin her li rex me, em Îraqê û Kurdistanê Îraqê dibînin ku

mideheke dûr û dirêj e Kurd di xebata çekdarî de bûye, heta dema ku rejîmek dîktator li ser kar bûye û delîve û îmkana anîne rojeva xwast û daxwazan nebûye, lê em dibînin her yê ku xebata çekdarî dikirin niha ber bi sindoqên dengdanê ve diçin, daxwazên xwe bi deng û dengdanê tînin ziman û tu kes jî nine ku wan tepeser bike.

Belê li vir de xebata çekdarî hewce nine, ger Kurdistan avedan nine, xebata çekdarî tê de birêve çûye, di rastî de zaf cihên din di welatê me de hene ku xebata çekdarî tê de nemeşiyaye û nemaze jî Kurdistanê jî pitir di paşvemayînê de hatine ragirtin. Gelo azadîxwazên Îranê yên ku niha di girtîgehan de ne, xebata çekdarî kirine? Ev kesayetiyên ku bi guneha azadîxwaziyê bi destê terorîstên Komara Îslamî vir û wir hatine kuştin u teror kirin, xebata çekdarî kirine? Ku wisa ye pirs eva nine, pirs metoda xebatê nine. Kakila anîne rojeva daxwazên demokratîk, anîne rojeva xwast û daxwazên gelê me azadî û demokrasiyê, sedemên êrîşa Komara Îslamî bo ser gelê me û qirkirina gelê me ne. Her di vê derheqê de ez hez dikim bibêjim ku pêvajoyê awayê bûyerên cihanê bilezî pêş diçe, zaf zirûf guherîne. Derfeta meşandina zaf şêwe û metodên xebatê jî ji bo Kurdan derketiye holê. Gelê Kurd di qasê herî zor û bilind yê hişyariya neteweyî a xwe de ye. Heya qaseke zor agahiya siyasî a xelkê Kurdistanê jor de ye. Ku wisan e di vê zirûfê de ku cihan di halê guhartinê de ye, mijûl e guhartineke micid di ser de tê. Heq e em jî tenê pişt bi metodek ji xebatê qahîm nekin. Metodên din yên xebatê jî biciribînin û xwe tevî terzên cuda yên xebatê hevaheng bikin, zêdetir ji caran û jî hemû metodên rewşa û meşrû yên xebatê jî mifahê werbigirin. Di vê derheqê de hewce ye Pêşmergeyên Kurdistanê çi qas di meydana xebat û xwindan û berxwedaniyê de jêhatî û çeleng bûne, divêt heya wê qasê jî di meydana xebat û tekoşîna siyasî û diplomasiyê û teşkilatî û rêxistina xelkê û karê piropagandeyî de jî bielimîn û di van qonaxane de jî serkevtî û çeleng bin. Her metodek ji xebatê di her zirûfekê de derfet û navberek tewaw yan zor heye û terzek ji xebateke din jî kêmtir. Me ku jî hemû terz û metodên xebatê mifah wergirtiye û di çepera hemû van xebatane de jî em perwerde bûne, em dikarin bi serketina yekcarî hêvîdar bin.

Ez hez dikim di vê rê û resmê de bi kurtî qala du pirsan bikim:

Yekem, axavtinên vê dawiyê yên Mehmed Ehmedînejad, Serok rejîma Komara Îslamî ye. Me jî bîr nekiriye ku her wê sala ku hilbijartina Serok Komariyê birêve çû û Mehmed Ehmedînejad wekî Serok Komar diyarî kirin, me pêşdîtina vê yekê kiribû ku pêlên din ji tepeserkirina azadîxwazan û xelkê welatê me derkeve holê. Ji ber ku mohreyên zor kêr siyasî, pitir ewlekarî û leşkerî û kabîneya wî jî dengvedanek ji naverok û kakila xwe û rejîma xwe ye. Lê çavniheya wê ku axavtinên wiha bike, helwestên wiha bigire û bi terzek micid dubendî û dijberiyê biafirîne û fitnê di astê herêmî û cihanî de biafirîne rege kêr kes çavniheya wê yekê ba. Ehmedînejad li destpêka heyva borî li konfiransa cihana bê sehyonîzm de da xuya kirin ku divêt Îsraîl li ser xerîteya cihanê nemîne. Ew gotina wî di destpêkê de tevî vê çendê ku di konferanseyê fermî û jî zimanê berpirsareke fermî yê Komara Îslamî der ket, belê ne berpirsane û pitir "Îhsasî" hate hesabandin hetanî helwesteke micid. Lê di nîviya

meha Sermawezê de ku li encama konferansa welatên Îslamî li Mekê, naveroka wê helwestê dubare kir û çend rojan berî niha jî di civîna bajarê Zahêdanê de li ser de tekez kir, tekez kirina rêberên din yên rejîmê hate rex wan.

Ji raya giştî ya cihanê re xuya bû ku ev rejîmê çî rejîmek e û ev gotinane dikare çiqas dijberî û nerazîbûnê di asta cihanê de pêk bîne. Lewra em niha dibînin bîr û raya giştî ya cihanê û piraniya dewlet û welatan wan gotinan mehkûm û şermazar dikin û partiya me jî wan gotinên ne berpirsane, dijberî kirin û fitnekar dizane û mehkûm dike, ev gotin dikarin vê çendê bidin xuya kirin ku rejîmek wilo serberedayî, rejîmek ku bêtirs qanûnên navneteweyî bînpê dike, mafê mirovan di hundirê Îranê de bînpê dike, azadîxwazan difetisîne, heke çeka etomî bîdest bixe, çî bûyereke dê biafire û dikare çî fitne û aloziyekê di herêmê û cihanê de pêk bîne, lê belê li rex vê çendê jî de naverok û rûçikê rastî yê Komara Îslamî careke din jî raya giştî ya cihanê re derxist holê û her li rex vê çend rewşayî û berheqbûna xebata gelên Îranê û li serweyî hemûyan gelê azadîxwaz yê Kurd derxist holê ku tevî çî rejîmekê jî bo azadî û demokrasiyê xebatê dike. Heq e ku dunya bi çaveke rastir ji naveroka rastî ya rejîma Komara Îslamî binihêre û mîzeyî xebata bi heq ya azadîxwazên Îranê bike.

Pirseke din ku em bi kurtî bibîr dikin, ew meş û serhildana pan û berfireh ya nerazîbûnê bû ku xortên gelê Kurd li Kurdistanê Îranê di havîna Îsal de jî xwe nîşan dan. Ew meş ku piraniya herî zor ya bajarên Kurdistanê bi xwe girtin, hilgirê du peyamên girîng bûn: Yekem, eva ku

gelê Kurd serbarê tund û tûjî, zext, givaş û çewisandinê dest ji daxwaz û xwestekên xwe yên bingehîn, demokrasiyê û misogerbûna mafên neteweyî ber nade, ev piropaganda betal û pûç kir ku demokrasiyê û mafê neteweyî dirûşma hin partî û alîyan in û civatên xelkê Kurdistanê jê bêpar in, da xuya kirin ku demokrasiyê û mafê neteweyî daxwaza hemû gelê Kurd li Kurdistanê Îranê ye û di vê derheqê de serkut, çewisandin, îşkence û kuştina xortên me nikare me jî vê rêya ku pêş girtiye, heta gihîştin bi armancan vegeirîne.

Peyama duyem, hevgirtin bû, ev hevgirtina bêwêne ku

hat nîşandan, heq e, heta bikeve ber çavê dijminên me jî ku serkut û fetisandina parek ji xortên gelê Kurd di parek ji Kurdistanê nikare gelê Kurd li beşên din yên Kurdistanê Îranê bédeng û bê helwest bike, daxuyand ku gelê Kurd yekbûyî û hevgirtî ye, daxwaz û xwestekên gelê Kurd wekî hev in, di derbirîna wan de yek in, di dengê xwe de, di gavavêtinên xwe de û di xebata xwe de hevgirtî ne û ev yekbûyîna pîroz be. Em hêvîdar in gelê Kurd her wisan hevgirtî be û xebata gelî û giştî berfirehtir be ku bêguman li rex birêveçûna metodên din yên xebatê dikare berçav û bandordar be.

Boneya roja Pêşmerge ye, gelek bernamêyên hunerî û yên din hene, dema we nagirim, gotinên xwe bi vî awayî di dawî tînim:

Silav ji 26'ê Sermawezê, Roja Pêşmergeyê Kurdistanê
Silav ji Pêşmerge, xebatkarê/a xudan bîr û bawer ya/ê Kurd, cigirtî di çepera pêşahiya xebatê de
Silav ji PDK Îranê, damezrênerê Pêşmerge, diyarker û danerê Pêşmergeyê Kurdistanê
Spas ji pişikdariya we re.

***

Demokrasî, biha û piratîka wê

(Beşa 19)

Kurmanç HAKKÎ
kurmanchakki@yahoo.com

eşdariya siyasî

B Teoriya demokrasiya li ser bingeha beşdariyê¹ li dehsalên 1960–1970'an de alîgir hebûn. Bingeha wê teoriyê hebûna

rexne li demokrasiya mînimāl ku me li beşên berê hin li ser peyiviye û demokrasiya ser bingeha nûnerayetiye xasmayî hizra lîbiral demokrasiyê hebû. Li gor demokrasiya beşdarî di demokrasiya mînimāl de bala destpêkî ser hîlbijartinan û bûyerên pêwendîdar bi hîlbijartinan û beşdarî bi awayên din nakevin ber bala biryarderan. Ji bilî wê yekê otonomiya welatiyan di demokrasiya mînimāl da bi awayeke berfireh nehatiye şirove kirin. Alîgirên demokrasiya beşdarî bi giştî rexneya xwe ji demokrasiya ser bingeha nûnerayetiye bi vî awayî digirin: Li gor wan welatî dema bi dengdanê nûnerên xwe hildibijêrin berpîrsayetiya exlaqî, biha û nirxê xwe teslîmî van nûneran dikin yên ku bi awayeke kollektîv hatin hîlbijartin.

Di wan çend beşên dahatî de emê li ser pênasekirin û şiroveyên çemkên jêrîn rawestî:

(i) Teoriya wîsta giştî: Ji bo ku biryarên siyasî di nav welatiyan cih bigirin û otonomî û azadiya welatiyan bi awayek berfirehtir bê parastin beşdariya welatiyan di hîlbijartinan de hewce ye.

(ii) Teoriya demokrasiya ser bingeha nûnerayeti: Beşdariya siyasî ya welatiyan di biryarên siyasî de li rêya hîlbijartina nûneran dibe hegera çalak bûna xelkê û têgihîştina siyasî ya wana pêş dikeve. Ewa jî merca biryara ne baş û birêvebirina rast e. Di vê teoriyê de amaje bi aliyên erênîye (pozîtîve) akamên hîlbijartina nûneran tê kirin û baverî ser wê yekê heye ku di vê rêyê de baştirîn akam tê wergirtin.

(iii) Ji bo ku mirov fêr bin bi awayek dilxwaz û azad mirovên din berçav bigrin, beşdarî li çalakîyên civakî hewce ye. Di vê teoriyê de aliyên erênîye beşdariyê hatine şirove kirin.

Di despêka beşê de em vê teoriya Rousseau (i) ku bi kîlasîka wateya demokrasiyê hatiye nas kirin, şirove bikin. Li gor wê teoriyê beşdariya siyasî bi wateya hevjiyana aştxwazane û qenc tê, ku tê de otonomî û azadiya welatiyan hatiye misoger kirin. Di gel teoriya Rousseau em dê hinek li ser teoriyên populîstî li ser hizra biryar li gor dîtina piranî jî rawestî. Li gor teoriye dinê

beşdariya siyasî ku bi teoriya Millî tê nas kirin beşdariya siyasî dibe hegera çalaktir bûna welatiyan û geşekirina asta têgihîştin û berhevdana wana. Bi wî awayî em dikarin wan her du teoriyane bi *teroriyên demokrasiya li geşe kirinê*² de bidin pênase kirin. Geşekirina şiyana siyasîye welatiyan bingeha birêvebirin û biryardanên baze civakî ye (ii).

Di beşek din li basa xwe de em dê li ser teoriya wezîfeyên welatiyan li demokrasiya ser bingeha beşdariya civakî (iii) rawestî û herwisa di dawiyê de em dê demokrasiya bihêz şirove bikin.

Pênaseya demokrasiyê li ser bingeha berjewendiya giştî

Jean – Jacques Rousseau (1712–78) di pirtûka xwe ya *Peymanên civakî*³ (1762/1997) de ev peyvên bi nav û deng nivîsandine: "mîrov bi azadî ji dayik bûye lê ev girêdayî her derekê ye." Li gor wî di siruştê de yan li derwey hebûna sistemê da azadiya mirov bi wateya bê minetî û girênedana wî bi mirovên din tê. Di sistemê de pêwendiyên mirovan tê guherîn. Di rewşeke wilo de di şûna siruşt çarçoveya azadiya mirov exlaq xuyanî diket. Mîrov azad in dema ku di çarçoveya exlaqîya xwe de hêls û kewtê dikin.

Rousseau dixwaze bersîva pîrsyara wiha bide: Erê gelo mirov dikare sistemeke siyasî damezrîne ku tê de azadiya mirov hatibe misoger kirin? Şiroveya Rousseau li ser azadiyê çend rehendi ye. Bi awayek giştî dîtina wî wilo tê fêm kirin ku: Welatî dikarin beşdariyê di yasadanan û diyarî kirina çarçoveya exlaqî û azadiya xwe de bikin.

Li gor wî azadiya welatiyan bi yasayên dewletî hatiye girêdan û ew dema ku welatî li pesend kirina wan yasayên ku bi navê *wîsta giştî*⁴ têde beşdariyê dikin, azadiya xwe didin destê dewletê. Wîsta giştî bi wateya berjewendiya civakî tê ku têde berjewendiyên takên civakê hatibe berçav girtin û bi wîsta hemîyan bê nas kirin. Li gor Rousseau hinek caran biryarên li ser bingeha piraniya dengên dibe sebaba parastina wîsta giştî. Bi wî awayî em dikarin Rousseau hem demokrat û him jî alîgirê serxwebûn û otonomiya takê mirov bizanibin.

Wiha tê xuyani kirin ku bi baweriya Rousseau biryara li ser bingeha dengê piranî bê şasiye û kêmanî diviya vê rastiyê qebûl bike ku di hember wîsta giştî de şaş bûye. Wê demê kêmanî diviya bê naçar kirin ku bingehên berjewendiyên giştî biparêzin an li gor wî "wana naçar bikin azad bin". Ewî şiroveya wê yekê bi wî awayî kiriye ku takekes diviya demekê wîsta giştî ku li gor dengê piranî hatiye biryardan qebûl bike ku di biryardanê de mercên biryardanê bi awayek adilane hatibe berçav girtin. Bi wî awayî hemî biryarên demokratîk adilane nînin û nikarin li berjewendiya giştî de bin.

Rousseau ji bo wîsta havbeş dengdan û biryar li gor dengên piranî bo hinek civak û rewşên taybetî daye diyar kirin. Li gor wî biryara li gor dengê piranî demekê nûneratiya wîsta giştî dike, ku civak biçûk û yeksan bît. Li gor wê pênaseyê dengdan û biryardan li ser çarenivîsa Îranê nikare wîsta giştî di xwe de bigre û dadperwerane be. Ji ber ku heger bêt û sistemek demokratîk di Îranê de hebe, ku têde sistema birêveberiyê li gor dengên piraniya be û mafek distûrî bo kêmaniyên neteweyî an gelên din yê Îranê nehatibe diyarî kirin. Wê demê bo nimûne gelê Kurd bi 10 milyon kêmanîye hemberî raya giştîye xelkê Îranê û biryarên piraniyê nikare ji bo gelê Kurd dadperwerane be.

Ji bo pênase kirina *wîsta giştî* bi awayek demokratîk diviya mafê hemî welatiyan hatibe berçav girtin û welatî xwediyê tiştêkê bin ku bikaribe serxwebûna wana biparêze. Dewleta Tirkîyê bi navê wîsta giştî hemî mafên demokratîke gelê Kurd li Tirkîyê pelixandine. Ji ber ku wek gelek xwedî nasname nayê nas kirin û gelê Kurd xwediyê tu maf yan pênaseyekê nine ku mafê wî yan taybetmendiyên wî yê neteweyî bîn berçav girtin. Ji bo welatên ku pîrsa Kurd hene, demokrasiya li gor dengên piranî û li ser bingeha hîlbijartinan nikaribe bibe çareseriya pîrsgirêkê. Lewra hewcehiya şirovekirina demokrasiyê ji

aliyê van hêzên ku xwazyarê demokrasiyê bo welatê xwe ne erke rojev e.

Di civakên îdeal de jî ku biryar bi awayeke demokratîk tîn dan bê şaşî nînin. Di dema biryardanê de dikare zanyariyên şaş bibe sebaba biryarek ne dirust bi berjewendiya hinek aliyên din û dijî berjewendiya taqên taze. Sala 2003'an li hilbijartinên perlemana Finlandê, ku yek ji welatên îdeale demokratîke partiya muxalifet (opozîsyon) bi anîna hinek belgeyên nerast, bû sebabe wê ku dewleta Sosyal Demokrat li Finlandê cihê xwe bide dewleta muhafezekar bi serokatiya hizba navendî. Seroka Partiya Muhafezekar, xanim Anneli Jäätämäki di piropagandeyên xwe yê hilbijartinê de bi şaşî hin zanyariyên nepenî yê wezareta derewe ya welatê xwe eşkere kirin ku li gor vana dewleta sosyal demokrat di gel Corc Bûş peyman nîhênî girêdane û piştigiriyê li şerê Emerîka dijî Îraqê dikin. Ew zanyariyên şaş şaşê serkevîna hizba muhafezekar a Keskusta hat aşkira kirin û yek li skandalên siyasiye herî mezine dîroka welatê Finlandê saz bû û serok wezîra Finlandê Anneli Jäätämäki kêmîr li 45 rojan bû serok û di dawiyê de neçar ma ku dest ji dewletê hilgire û serokatiya partiya xwe jî cih bihêle. Bi wî awayî partiyeke mezin baweriya piraniya civakê ji dest xwe da. Li gor Rousseau biryarên ku ji bo welatiyan ser eşeyek mezin pêş tînin diviya bi destê birokrat û karmendên dewletê bihê dan, yê ku sozdarin ji bo parastina berjewendiyên giştîye welatiyan.

Li gor Rousseau welatî dema dariştina distûra welatê xwe dikevin bin îrada exlaq û rewîşt xwe ji bo parastina wîsta giştî. Beşdarî li piroseya amadekirina distûrê dibe sebabe wê ku welatî bi awayek berfirehtir û dûrbîntir mesela mafê xwe lêk bidin. Encama beşdariyê xwe wek hevdiştina welatiyan bi awayek berîntir ji berê ye. Bi wî awayî beşdarî li piroseya amade kirina distûrê dibe sebabe pêşveçûn û geşe kirina civakê.

Ev mijare li hejmarek din da jî vê bê dom kirin.

¹. ديمكراسى مشاركتى
². ديمكراسى در حال توسعه
³. اراده مشترك

⁴ Du Contrat Social

***

Berpirsiyarê Pêwendiyên Derve yê PDK Îranê Birêz Xusro Ebdullayî:

YEKEMÎN KESÊ KU PIRSA KURDAN BI DERVE DA NASKIRINÊ, DR. QASIMLO BÛ

Hevpeyvîn: Dilbixwîn Dara

Kek Xusro hûn ferqeke çawa di navbera rêjîma Ehmedînejad û ya Xatemi de, di derbarê pîrsa Kurdên

Rojhilat de dibinin?

Em tu ferqê nabînin. Hemû melle ne, hemû yek in. Eger ku pîrs bû pîrsa Kurdan tu ferq di navbera wan de namîne. Di pîrsa demokrasi, mafên mirovan, azadiya gelên Îranê û di serî de mafên gelê Kurd, çî Ehmedînejad be, çî Xatemi be, çî Refsencanî be, tu bername û siyaseteke wan nîne. Xatemi dixwest hinek maf û azadiyên biçûk bide û rêjîmê pê biparêze, ne mafên gelan ku em lê difikirin, lê hinek tiştên biçûk, lê ev rêjîma Nejadî, difikire ku dikare bi lêdan, serkut û kuştinê biparêze. Ferqa her du rêjîman belkî ev be.

Çare çi ye?

Tenê çareyek heye, ew jî guhertina wê rêjîmê ye. Ev rêjîm ne demokrasiyê dinase, ne jî mafên gelan û bi taybetî jî mafên gelê Kurd. Ji ber vê yekê çûyîna wê rêjîmê ferz e. Dema ku ev rêjîm çû, wê biçe jî, wê rêjîm bi destê gelên Îranê biçe, bi destê gelên bindest: Kurd, Azerî, Turkmen, Erebi ... û yê mayîn, %60 Îranê ji van gelan pêk tê, wê demê em dikarin bêjin li Îranê demokrasi pêk hat û mafên mirovan hatine parastin.

Weke berpirsiyarê pêwendiyên derve yê Partiya Demokrat ya Kurdistana Îranê, di warê navneteweyî de têkiliyên we di çi radeyê de ne?

Bi salane têkiliyên me yê navneteweyî hene, yanî di demêkê ku tu partiyeke Kurd

nûneriya wê li derve tune bû, ji sala 1981'an de nûneriyên me li derveyî welat hene. Têkiliyên me bi welatên Ewropa re, bi Amerîka û gelek welatên din re xurt in. Ne ji ber wê ku Amerîka ketiye herêmê, ji berê de danûstandinên me bi Amerîka re hebûn, nûneratiya me li Waşingtonê hebû, texmîna min yekemîn kesê ku pîrsa Kurdan bi derve da naskirinê, Dr. Qasimlo bû. Divê mirov li vê derê bibêje, Qasimlo mesela kurdî kire meseleyeke navnetewî.

Tê gotin ku girupeke xurt li Îranê li dijî Ehmedînejad heye?

Ew problemên hundirî ne. Dêrora Ehmedînejad grupeke xurt ji mafya û çetan heye. Weke hûn dizanin ew ji nava Pasdaran tê, ew mafya ne, qatîl in. Ji wezîrê derve bigire heya yê herî biçûk di hikûmetê de yek didu ne têde, yê din hemû pasdar in. Hemû jî cîneyetkar in. Meselen Ehmedînejad yek ji wan kesan e ku di şehîdkirina Dr. Qasimlo de destê wî hebû ye.

Min bihîst ku hûn dixwazin kanaleke televîzyonê ya satelîtê vekin, tiştêkî wiha heye gelo?

Weke tu jî dizanî, ev tiştêkî pêwîste, dinya ne weke berê ye, dinya bûye dinya yamedyayê, dezgehên ragihandinê û bi taybetî televîzyon tesîreke wê ya mezin heye. Tiştêkî pîr siroştîye ku Kurdên Rojhilatê Kurdistanê bibin xweî kanaleke televîzyonê. Ne tenê yek, eger ku ji dest wan hat, belkî du-sê kanalan jî ava bikin.

Ez vê bibêjim, di dahatûyeke pîr nêzîk de hetmen wê Kurdên Îranê televîzyonekê ava bikin.

Ji bo ku we dema xwe da vê hevpeyvînê spas dikim.

Ez jî spas dikim û ji AVESTA re serkeftinê dixwazim.

Komara Îslamî û rewşa ciwanan!

Rejîma kevnarperwer û dijî gelî a Komara Îslamî, her di destpêka bidestve girtina deshilatê di Îranê de û bi talan birina

destkevtên şorişa gelên Îranê heya niha, gelên Îranê bi giştî û bi taybetî nifşa ciwan bi zaf arîşe û girêpêçkan re berbirî kirî ye.

Rayedarên Komara Îslamî her di destpêkê de, bi pêşvegiştina siyaseta dijî gelî û biyom ya xwe, pêşiya her terze bizavêkî siyasî û çandî ji xelkê Îranê girtin û bi rêvebirina sinariyoya bi nav **"Şorişa Çandî"** tevahiya zanîngehên welêt ji filterê dan û bi bilindkirina hin dirûşmên fantazîkî û pîrxapêner cehda herçiqas zêdetir kontîrol kirina navend û zanîngehên welêt dan ku di rastî de ev siyaseta rejîmê derbekî giran ji ciwanên azadîxwaz û dijî serberedayîyê da ku di zanîngehan de mijûlî xwandinê bûn.

Piştî vê siyaseta hov û nemirovane rayedarên Komara Îslamî bi bilind kirina dirûşma hinartina şoreşê bo derveyî welêt û mifah wergirtin ji rêyên cur be cur hejmareke zaf ji ciwanên welêt xapandin û kirin goriyê 8 sal şerê bê encam û kavlîker yê navbera Îraq û Îranê.

Sepandina çand û kulturê olî di nava ciwanan de û ji navbirina azadiyên takekesî, li hîlbijartina partiyên siyasî heya ku hîlbijartina cil û bergan, qedexa kirina pêwendiyên navbera keç û kuran, geşepêdana cudahiye li navbera keç û kuran û herwiha teji kirina naveroka pirtûkên xwendinê ji pirsên bê mifah û pûç, ji siyasetên din yê rejîma

Dara Natiq

kevneparêz bi dijî nifşa ciwan bûn.

Serbarê behs kirina wan rastiye jorîn, emê qala hin diyardeyên ku xelkê Îranê û bi taybetî nifşa ciwan niha tevî wan berengar in, bikin:

Îtiyad: Geşekirina îtiyadê yek ji mijarên herî berçav yê piştî şerê Îraq û Îranê ye ku roj bo rojê geşekirineke zêdetir bi xwe ve digire. Ev mijare jî yek ji siyasetên biyom yê Komara Îslamî

ye bo xapandin û jêhel neçûna astê hişyariya xelkê û bi taybetî ciwanan û dûr ragirtina wan ji her terze bizavêkî siyasî, ronakbîrî, çandî û hwd...

Bêşolî: Zor bûna nifûsa welêt ji aliyekê û nebûna delîveyên kar kirinê ji aliyekî din ve, bûye sebebê jêhel çûna astê bêşolîyê bi taybetî di nava ciwanan de, siyasetên çewt yê Komara Îslamî di warê aborî de, yek ji hegerên bingeîn yê geşekirina bêkariyê ye. Dahata welat ji aliyê çend girûp, sazî û binkeyên ku ser bi navendên olî yê biryardanê ne hatiye qorix kirin û pareke berçav ji wê dahatê bo kar û barên leşkerî û bi taybetî çêkirina çekên Etomî mifah jê tê sitandin. Hebûna

fesada îdarî, malî, bertîlxwarin û dizî di nava dam û dezgehên rejîmê de ji arîseyên herî sereke yê vê diyarokê ne.

Hilatina mejiyan: Her salê parek zaf ji hêza pispor û jêhatî ya welatê me ber bi welatên Ewropî û Amerîkayê ve koç dikin. Nebûna azadiyê di warên cur be cur de, nebûna serxwebûnê di şolkirinê de, nebûna dahatê, pêşwazî kirina welatên Ewropî û Amerîkî ji kesên xwedî şîyan û pispor, zext û givaşên siyasî, ji hegerên sereke yê koçkirina hêza pispor û ciwan ya welatê me ye.

Leşfirotin: Berbilavbûna diyardeya leşfirotinê bi taybetî di nava ciwanan de, diyardeyeke herî biyom e ku di 26 salên derbasbûyî de, serbarê hebûna hikûmeteke Îslamî roj bo rojê zêde kiriye. Hegera sereke ya vê diyarokê, kêma dahatî, hejarî û bêşolî ji aliyekê û xemsariya rejîmê derheq geşekirina mijarên wiha û nebûna şîyana îdarekirina welêt û hwd... ye.

Îdz: Geşekirina roj bo rojê zêdetir a nesaxiya Îdzê (HIV) di nava ciwanên Îranê û bi taybetî Kurdistanê de.

Serbarê bas kirina wan arîşe û girêpêçkan ku me li jor de qala wan kirî, lê mixabin zaf diyardeyên din weke: Meraq, xwekuji, bêhêvîti û... berengari ciwanên welatê me bûne û ev nifşa ciwan tûşî qedereke reş û nediyar kirine, ku hegera bingeîn ya wan hemû diyarokane dizivire ser desthilata biyom û siyasetên dijî gelî û nemirovane yê Komara Îslamî a Îranê.

Perwerde û hînkirina Kurdistanê: Nabe fêrkar bi zimanê Kurdî waneyan bi zimanê Kurdî ji xwendekaran re rave bikin

Îdareya Perwerde û fêrkirina Parêzgeha Kurdistanê di biryarnameyekê de ji bo xwendinegehan û mamosta (fêrkar)yan da zanîn ku li ser kilasa xwendinê û di dema şîrovekirina waneyan de, nabe bi zimanê Kurdî bi axivîn û her kesê ve biyarê cî bi cî neke, ji aliyê îdareya perwerde û fêrkirinê ceza jê re tê diyarî kirin.

Ev biryara dijî gelî ya îdareya Perwerde û elimandina rejîmê di demekê de ye ku di qanûna bingeîn de basa xwendin û nivîsîn bi zimanê kêmaniyên neteweyî hatiye kirin, lê rejîm ne tenê vê birêve nabe, belkî xwendekaran ji mafê bihev re axavtin bi zimanê Kurdî jî di xwendinegehan û kilasên waneyan bêpar dike. Her wiha divê eva jî bihê liberçavgirtin ku xwendekar di şîrovekirina waneyan de bi zimanê Kurdî baştir fêr dikin û mifaheke çêtir distînin û ev biryare tenê di dema xwendina wêjeya Farisî de cî digire.

Şaredariya Seqizê 3 meh dibe miaşê kedkaran nedaye

Kedkarên Şaredariya bajarê Seqizê bo 3 mehan e ku ji aliyê Şaredariyê ve miaş û heqdestê xwe newergirtine. Her wiha di vê derheqê de bersîva wan kesên ku hatine xanenişînkirin, nehatiye dayîn. Hêjayî gotinê ye ku Kedkaran heya niha ji tirsê vê çendê ku ji aliyê Şaredariyê ve nehên bêkar kirin û miaşê wan nehê xwarin, nerazîbûneke wisan neday xuya kirin.

Li Bokanê bikaranîna Hîroînê bû sedema mirina 3 ciwanan di dema 10 rojan de

Roja pêncşemî 22.12.2005'an, piştî 2 rojan, termê ciwanekê bi navê **Sultan Heyderî** di cihên rêtina kirsî li ser rêya Gol a Bokanê hate peyda kirin. Hêjayî gotinê ye ku navhatî bi sedema bikaranîna Hîroînê ji rêya derziyê di wî cihê de jiyan xwe ji dest daye. Di dema 10 rojên çûyî de eva sêyemîn kes e ku termê bi vî awayî tê peyda kirin.

Xweşewitandina keçekê li bajarê Kamyananê

Keçeka 16 Salî bi navê Hacer Rehmanî xelkê gundê Lin a ser bi bajarê Kamyananê bi hinceta pirsgrîkê û arîşeyên malbatî ve xwe şewitand.

Hejî gotinê ye ku di mîdehê 10 mehên borî de 19 kesan li bajarê Kamyanan û gundên derdora wê de cehda xwe kuştinê kirine ku 3 ji wan mîr û 16 ji wan jî jin û keçên bin 18 saliyê de bûne.

Li Kurdistanê keçeke 16 salî xwe xendiqand

Li gorî rapora li Kurdistanê rêxistina mafên mirovan, li bajarê Kamyananê, keçek bi navê Şilêr Xulamî xwe kuşt. Sedema vê bûyerê jî heya niha xuya nîne. Her ev rapore dide xuya kirin ku di 6 mehên borî de heya niha 13 hejmarên xwekuştinê li bajarê Kamyananê hatiye dîtîn. Herweha hemû kom û sazîyên hikûmetê jî li hemberî vê bûyerê de bêdengî kirine û çî bernamê û rêçareyek ji bo pêşgîrî ji vê kiryarê nedane xuya kirin.

Daliqandina ciwanekê di girtîgeha bajarê Seqizê

Ciwanekî 19 salî bi navê Ferhad Salih Pûr di yekem roja meha Bêfranza îsal de di girtîgeha bajarê Seqizê de hatiye daliqandin. Navhatî salekê berî niha bi guneha kuştinê hatibû girtin. Herweha tê gotin ku wî ciwanî di kuştina nojdarekê bi navê Muherem de dest hebûye.

Peymannameya Cîhanî ya Mafên Zarokan

Beşa 4 û dawî

Awayên din yên behrekişiya ji mirovan (Îstismar)

36) Zarok divê li hemberî her cure îstismarekê ku silametî û geşekirina wî rû bi rûyî tirsê dike, bihêne parastin û piştevanî kirin.

Qedexe kirina îşkencê

37) Çi zarokek nabe bikeve jêr îşkenceyê, rîftarên zalimane û girtinên neyasayî. Dasepandina cizayên îdamê û hepsa hertimî divê derheq zarokan de nemîne û bihêne hilgirtin.

Pevçûnên çekdarane

38) Çi zarokekî/a li jêr 15 saliyê de nabe li şer û pevçûnên çekdarî de beşdariyê biket. Dewlet divê li çaxê pevçûnên çekdarî de ji zarokan xwedî derkevin û wan biparêzin.

Hêzbexşina bi zarokan

39) Erkê li ser milê dewletan e ku ji zarokên derbe dîtî ji şer, rîftarên xirab û îstismarê, piştgîriyê bikin.

Bi hawar gihîştina taybetî a zarokan

40) Zarokên li ser şeqaman û bê serperest ku tûşî karên neyasayî dibin, ev maf hene ku rîftareke baş û hevşewriyeke yasayî tevî wan bihê kirin û heta ku îmkan hebe cizayên tund bo wan nehêne derkirin.

41) Çi yek ji xalên peymannameya hazir, yasayên navxweyî yan navneteweyî ku hewce ye bihêne rêvebirin di wan welatên endam de û ew jî ku bona cî bi cî bûna mafên zarokan bibandor be, çî yek ji wan naxin bin bandora xwe de.

Madeyên 42-54'an di warê çawaniya rêvebirina peyman û kiryarên dewletan de ne ku yên here girîng yên jêrîn in:

- Nasyar kirina giştî xelkê, malbatan û zarokan bi naveroka peymana mafê zarokan re, bi mifah wergirtin ji terzên cur bi cur yên hînîkirin, piropagende û agehdar kirinê.

- Pêkanîna komîteya navneteweyî a mafê zarokan bi merema lêkolîna li ser pêşkevîna welatên endam li cî bi cî kirina ehd û sozên di peymana mafê zarokan de.

- Bi merema cî bi cî bûna pitir ya mafê zarokan û zêdetir kirina hevkarîyên navneteweyî di vî warê de, komîte dikare sazîyên şarezatîyê, sindoqa zarokan a sazîya NY û organên din yên sazîya NY, gazî bike bona beşdariya di civînên komîtê, yan jî dana raporên.

- Komîteya mafê zarokan dikare ji sazîyên şarezatîyê, sindoqa zarokan ya sazîya NY û sazîyên din yên xwedî selahîyet daxwaz biket ku hizrê pisportiyê di warê cî bi cî kirina peymanê bidine eyan kirin.

Hewcehiya danîna peymannameya cîhanî a mafê zarokan

Peymana cîhanî a mafê zarokan li gorî hewcehiyên zarokan ku çavkanî girtî ji pêdviyên jêrîn e, pêk hatiye.

1: Girîngiya dewrana zarokatîyê

Dewrana zarokatîyê di geşekirin û pêgehandina zarokan de girîngiyeke taybet heye. Di rastî de bîngeh û esasa geşekirina cendekî, hişmendî, atîfî û civakî ya zarokan di van salan de dikemîle. Lewre baldana bi zarokan ji rêya danîna yasayên baş bo zarokan û tekoşîn di rêya çêtir kirina jiyana wan kareke pêdvî ye.

2: Derbedîtina zarokan

Zarok bi sedema şertên xwe yên temen zû dikarin derbê bixon û hewceyî piştevanî û lêşiyar bûna yên ji xwe mezintir in. Derbedîtina zarokan vê yekê dixwaze ku em bi danîna yasayên baş û piştevanî û lêşiyarbûna wan, rewşê ji bo geşekirin û silametiya wan di warê cendekî û ruhî ve pêk bînin.

3: Ferq û cudahiya zarokan bi mezinan re

Hewcehiya hebûna yasayên taybetî ji bo zarokan ji vê esla bîngehî a derûnnasî ve çavkaniyê digre ku zarok ne tenê li warê çendatîyê ve, belkî li warê çawaniyê ve tevî yên mezin ferq û cudahiyan bîngehî hene û xwastek, teybetmendî û hewcehiyên xwe hene. Lewma di warê hiqûqî ve jî hewcehî bi yasayên taybetî hene ku tev yên mezin ferq û cudahî heye.

Taybetmendiyên Peymannameya Cîhanî a Mafê Zarokan

Peymana Cîhanî a Mafê Zarokan hin taybetmendî hene ku wê ji peymanên din yên navneteweyî cuda dike. Taybetmendiyên herî girîng yên vê peymanê bi awayê jêrîn in:

1: Pejirandina giştî a vê peymanê

2: Pan û berfirehiya mixatebên vê peymanê

3: Nermiya vê peymanê

4: Giştî bûna vê peymanê

5: Lênerîna zanistî a vê peymanê

6: Baldana bi binyata malbatê

7: Serwesttir bûna qazanc û berjewendiyên zarokan

Wergeran: Şehab Xalidî

RAMAN

ADAR JIYAN

adarjiyan@mynet.com

Tistê ku takekes ji lewir û ajalên hoveber vediqetîne û wî/wê radigihîne radeya mirovbûn û payedariyê, hîzr û ramana mirov e.

Nexwe mirov ne wekî heyînêke jîndar ên din, ku tenê ji hestî û goşt pêk hatîbe, an jî heyberekî ku tenê bixwe, vexwe, razê û tevdiqere ye.

Kesê/a ku bi fikr û ramana xwe re ne li hev be û her wiha ji bo mirov û mirovahiyê tiştekî erênî û sûdewar nehizre, tu wate û qîmeta hebûna wî/wê jî nîn e. Heta bi qinyata min dê tunebûna wî/wê ji hebûna wî/wê fêdewartir be. Lewre kesên bêfêde, her gav xisaram û ziyandar e jî. Îcar ew ziyandariya wî/wê jî timî ji wê fikr û ramana wî/wê ya neçê û nelê dipale. Wekî ku Mewlana Celaleddînê Romî jî dibêje: "Birayê(an jî xwişka) delal, tu ji ramanê pêk tê yî/ Ji bilî wê, tu hestî û goşt î/ Heke tu di gulan de bifikirî tu yê bibî gul û gulîstan/Tu di stîriyan de bifikirî tu yê bibî strîdarik..."

Tiştê ku jiyanê bi mirov dide hishisandin û hezkirin jî fikr û raman e. Mirov li gorî hîzra xwe cihan û jiyana xwe şrove dike û dinirxîne. Cihan û jiyana mirov li gorî sêwirandina wî/wê dişwe û dirûv digire. Wekî Leo Buscalia dibêje: "Jiyan, kaxizeke wêneyê ye. Amrazê xêzkirina jiyanê di destê te ye. Tu dikarî bi heman alavan wêneyê bihuşteke xêz bikî(çêbikî) û tê de rûnêyî; kêfa belek bikî. Û her wiha tu dikarî wêneyê dojeheke har û dadayî çêbikî û heta dawîya temenê xwe wekî ezabê qebrê tê de bijî û biqijî." Rast e. Bikaranîn alav û amrazên jiyanê li gorî hîzra mirov diguhere. Her mirovek li gorî fikra xwe wan alavan bi kar tîne. Mirov heyê, di nav hebûneke bêpayan de, di xerîmeyên bêhemkûf de diçêre û xerî dibe; belê nêrîn û nêzîktêdayîna wî/wê neyînî û dojehe ye. Reşbîn e. Reş dinihêre. Û jiyanê qetîl dike. Li aliye din jî mirov heyê di nava xizanî û belengaziya darê dinê de dixeriqe; belê xweşbîn e. Xweş dinihêre. Xweş dibîne. Hêvî û qinyatê belav dike...Ev herdu feraset jî ji binhişîne mirov dinimin û bi fikr û ramana mirov re der dibin.

Ji bo wê, di qada jiyanê de du fikr û ramanên bingehîn, belê dijber derdikevin pêşberî mirov. Yek,

ramana pozîtîf(erênî) ye. Û ya din jî ramana negatîf(neyînî) ye. Ramana pozîtîf, şewazeke erênî ye. Û mirov arasteyî başî, qencî û xêrxwaziye jiyanê

dike. Yê ku vê ramanê diparêzin, li hember hemû bêxerî û bêkêriyên dinê yê tewş û neyînî derdikevin û bertekên xwe yê tund nîşan didin. Ramana pozîtîf, îro li ser hemû pêwendiyên ramyarî, aborî, çandî, hunerî û hwd. jî bandoreke erênî dihêle û gelek encamên fêdewar dide. Gelek bedhalî û nexweşiyên mirov ên derûnî jî bi saya vê ramanê pak dibin. Tenduristiya mirov bi vê fikr û hîzra erênî re ji xetereyên erjeng û kujende reha dibe. Tebat û aramiya civakê bi saya vê fikrê bidest dikeve... Çimkî xweza û mirov her gav di nav nava bandor û hevhişariyê bêdeman de ne. Mirov bi saya fikr û ramana xwe, hem ji xwezayê sûd û fêdeyê werdigire û hem jî sûd û fêdeyê dide xwezayê. Di navbera hiş û bedena mirov de jî pêwendiyê ku bi vî awayî ya ku rasterê têkildarî fikr û ramana mirov e heyê. Fikr û hîzrê ku di hişê mirov de dihevin, tesîreke erênî li ser jiyana mirov dihêlin û aramiyê xurt didin bedena wî/wê. Mirov çî qasî aram û hêmin dibin, ew qasî jî bijûn û jîndar dibin.

Êdî îro rîya serkeftin û bidestkeftinê rojane hemû di hîzrînê erênî re derbas dibin. Ên ku vê raman û ferasetê diparêzin, xwe wêrektor, dilawertir û ewledartir dihesibînin û dihişîşînin. Lewre, yê ku raman pozîtîf diparêzin enerjîyê pozîtîf belav dikin û dibin heval û hevriyên kesên çalak û bilebatir. Belê ji hêla din ve jî, yê ku raman û ferasetê neyînî diparêzin, hene. Ew jî ji ber wê hîzr û feraseta xwe, her gav di xisarê de digewizin. Ne tu fêdeya wan li wan dibe û ne jî li civak û civata wan...Bi hîzra xwe re agir belav dikin. Der û dor dişewitînin. Mirovan berdidin hevdu. Şer û pevçûnên bînavber, helişîn û rûxandinên bêsûd, alozî û gengeşiyên tund û hwd. hemû ji vê ramana bêsûd sadil dibin.

Gotina dawî, wekî Anatole France jî dibêje: "Tiştê ku tehm û çêjê dide xwarinê xwê ye; tiştê ku wesf û wateyê dide jiyanê jî fikr û raman e."

KULORA NAN

Mişelê Osman
Bavê Nisrîn

Belkî rojgar di rojekê de
bi mere girnîjîn bibe
dîwarên biyaniyê
û pîrhevokan ...wêran bike
wê gavê..
emê goçên xwe berhev kin
dojehê û tewşbûnê belavela
kin
hêêê...şahjînê..
bijardeya xwenê li ser
textê tîbûna min
weyla li çavên teyî çelmisî
gava tu Pagenda xewê
li ser wan hildiweşîne
çawa ezê bi dûrbûnê
te bigrînim..?
û şînewiya wan...
derya dixemlîn..
hindek ji
rondikan..kevneşopa
derdaye..
û yê dîtir bazara germbûnê
bi dêman re dike..
lêvên girnîjîn ji wan der
dibin.
peyamberî omîdane..
ezê bêm..ezê bêm...
ji dilsoziya te ..
dil hemû navendên hêviyan
dixwîne..
ezê bêm...
ezê bêm...
û divê ..xewnên me..
ji kulora nan firehtir bibe..
tiştê ku min çînî ji
dolemendên reş û rût
belengaziya mine..
ez jî wê diyarî..demê dikim
diyarî demê dikim.

Bişenga min qey şer kara te ye?

EVÎN ÇÎÇEK

Dipirsim
Li kîjan bajarî hatî?
Dibê "Ez Mahabadî me"
Rindiya ku xwezayê daye wê temaşê dikim
Nikarim çavên xwe lê bigerim
Bê xwastina min
Bala min dikişîne ser xwe
Lê dinêrim
Nêrinên min li guliyên porê wê de darda dibin
Keziyan hev re dumunin
Gulî bênerme û bêmorî dimînin
Heta paniyê xwe ber didin
Wekî marên erd hambêzkirî tîn xuyakirin
Sêr dikim
Mîna textên reng tarî
Û daristanên bi heşîneyî xemilandî
Reşiya guliyên ku li piştê dibirçin
Bi delalî rûniştine ser milên sêzde salî
Xwastin û armancên wê li me xerîb nayên
Nav civata me de rewşik pir xwezayî
Li bedena dewşê salî kincên leşkerî
Bi xwe bawer radibe, rûdinê
Bi çavên lêger li dora xwe dinêre
Sêr dikim
Gepên ji sêvên Meletiyê sortir
Çiqas bi dixwezi, evîni diparêzin
Çavên ku tariya şevan xwe vê re kirine malxwayî
Sêr dikim
Bûrûyên ku wênekeran mecbûrî xêzkirinê dikin
Bûjang û çavên xezal hevdu bi kêyfê hambêz dikin
Lêvên gilyaz şîrîniyê bilav dikin
Gelek li xwe bawerîn, ji kesî şerm nakin
Xwîna min dikelînin
Pir zêde lê hez dikim
Temaşevan im
Heniya li berfa tilikê çîyan sipîtir
Rindiya bûriyan, wê dikin nemir
Ew bi nazîbûna xwe dibêje;
"Ez sittiya wan çîyan
Azeba şev û rojan
Bûka zimagan
Pepûga pagan
Bilbila devîyan
Gulroja bostanan
Mêşa qovanan
Pilinga nav giyan
Teyra text û zinaran
Masiya nav çeman

Gûjoka deştan
Sipîndara dora kaniyan
Sorxîma nav geliyan
Bişenga dora golan"
Reşiya çavên wê bi baqilî dibirçîyan
Xwe kêr nedidît ji zanan
Sêr dikim
Didim xeberdayîn
Sêzde salî ye
Bejn û bala wê pir kurt maye
Eşkere ye, têr nexwariye
Girtiya jiyanê û
Hevala azadiyê ye
Sêr dikim
Tilliyên bedena nivbirçî mayî
Bi kîjan xurtbûnê, çawa hesinê sar hambêz dikin
Çengên zirav nikarin çeka giran ji erdê rakin
Hezî hesinê reş dike
Mîna bûka ku li dar û paçan çêkirî hambêz dike
Bilindayiya wê û ya çekê yek e
Dixwaze xwe bide qebûl kirin
Bi hemû xurtbûna xwe rextê li erdê radike
Toza ser bi şûtika xwe paqij dike
Ser singê xwe re tîni dibe
Mîna mezinan girê dide
Navên hacetan dipirse
Bi xwastinik mezin hû dike
Şûtika piştê ba dide
Tirêjên tavê destên sipî av dide
Hesinê xof sar hêdî, hêdî dibe parçeki jiyanê wê
Hêla bavê ve bi seûti mezin bûye
Sêzde saliya xwe de jî bê dê maye
Sêr dikim
Gotinên birê wê diqarînin û hêrs dikeve
Bi rûye tîrî li erdê ra dibe
Bi wê bedena xwe ya jar
Bi dengikî hişk û xurt
Hember xwastinê birayê xwe derdikeve
Guhdarvanim, bê deng dimînim
Bi êşa dil dibêrme xezala wan çîyan
Beybûna dora kaniyan
Gulşilana zozanan
Buxika nav hêrgan
Tu ya sêzde salî
Çawa nav artêşe de
Li herêma şer dimîni?
Dengê çekan te natirsîne?
Ew, xwe mêvana bihiştê dihesibîne?
Ji kurbê bê deng dimînim
Nikarim zimanê xwe bilebitînim
Berpîrsiyara sêzde salî re bibêrme
Şervana delal
Tu qicikî?
Nikarî wî barî hilbigirî, rakî
Hestiyên te tijî nebûne, pir sivikî
Qey ev çîya mane hêviya te?
Destên ku pirtûkan hambêzkin
Tilliyên ku bi hûnî xwe çinik kin
Çima berê xwe dane çolan?
Şûna ciye germ, te re bûne doşeg kevir û dar
Dora te tijî dûpişik, marmarok û mar
Berxa kozan
Li wan xwastinên mezin were xwar
Tu ya ku hêdî hêdî balix dibî
Gora xwastina xwe xwarinê nabîni
Nav şer de bedena te kinik dimîni
Dawiyê de li tenduristiya xwe jî dibî
Heta ku bimirî berhemên encaman

dikişîni
Bişenga min tu zarok î
Ku dest min de were
Ez nahêlim yê wekî te herêma şer de bimînin
Pence sal jî bibore
Emê xerabiyên şer bijîn û bibînin
Ez dixwezim tu ji mirinê pir dûr bimîni
Heqê te jî wekî Sara'yan, Lîlî'yan,
Elena'an welatekî azad bû
Heta îro tiştik ava nebû
Belê delala min, bejna te û ya çeka te yek e
Çinîkên li gepên te qîlêra (qirêja) rûnê çeke
Histerên êşê vedixwem û nişan nadim
Nikarim firsendên başî te re bidim
Rastiyên tazî û te dibînim
Hember rewşa te li kurbê dilerizim
Bê tevger dimînim
Nikarim bêjim tu çekê berde
Here mala xwe, şûna vegere
Bila kesên mezin şer bikin
Tifenga pênc kîlo û rextê giran rakin
Barên giran moriyên piştê te xwira dikin
Te min re got "Em heşt xweng û biranê
Em hemû li vira ne
Teyrên xilasbûnê ne"
Ez ku te re bibêrme şer karê te nîne
Here li dibistanan bixwîne
Têra xwe mezin be
Gora te beşên pîsporiyê hene
Bi zanabûn berhaman pêk bîne
Dizanim tu yê bi pîrsan minê bide xwûdan
Dest te de ye biroşa avdan
Ez mezin im hember te şerm dikim
Giraniya barê te fêr dikim
Hûn qicik in, hûr in
Barê rewşên biran hêdî stûyên ve de man
Li çîyan çûnên xwe digirin
Zarokên ku li herêma şer de belav bûne
Nav xerabîyan de mane
Kes xwe berpîrsiyar nabîne
Nafikrin
Ew rewş ser bedenên wan zarokan
Çi xerabîyan amade dikin?
Zanayên me dûr ve, bi dilên sar sêr dikin
Ez li şûna wan hemûyan şerm dikim
Bişenga min beybûn bîn dikir
Bo gerê, dora çemê Zelê hez dikir
Pancikên şalê xwe bi erd û destan radikir
Bi evîniyê navê çiçegan liber dikir
Dema gav davêtin
Ditirsîya ku nebîne û peli gêlan bike
Wan li jiyanê dûrke
Belê berxa ber dilan
Belê delala, narîna diya xwe
Belê ez dizanim
Bi tîrsa pelixandina candaran bi balkêşî dimeşî
Tu ya xwedîya dilik şen, çawa meriyan biêşîni?
Ya rast hezî çek û xwînê nake
Bi heyranî sêrî dora xwe dike
Gora emr û zanîna xwe temaşeva nak e
Ya xwedî evîn nikare rindiyê teva bike
Lê belê rastiya giran
Kurmanç û gelên dora me
Bi dengên zilimkaran hişar bûn
Bi dirûşmayên tune kirinê, helandinê mezin bûn
Bin darê zorê de perwerde bûn
Loma gotinên zimanê şîrî nagirin ber çavan
Xwastinan fêr nakin
Hîn nebûn
Bo karkirina hesiyetê

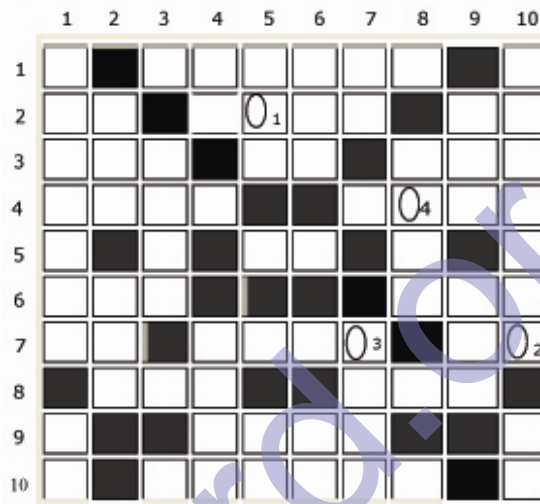
Bo parastina azadiyê
Şervantî pêwîste
Darê zorê, çek armanc nine
Ew hacet kî nebin xwastinên me
dimînîn bê mane
Xwînwar xurtin
Leqên xwe bi zimanê nerm dikan
Gorên mirinê me re vedikin
Ji berhemên xwe qet şerm nakin
Li cîhaneke welê
Merî serhil nede nikane bijî
Bişenga min kefsînga mirinê de ye
Pir zêde jiyanê re girêdayî ye
Bo xilasbûnê hêviya mezinan nemaye
Ez lêger û lîkolînvana bûm
Li çiyayê Zelê mêvana şervanan bûm
Dema min xelas dibû
Zariyên min li malê hêviya min mabûn
Me li hevdu xwastir xwast
Li wan veqetin li min giran hat
Bi heqîba pirsan vegeriyam
Hêviya xeberên wan dimam
Dema min xebera mirina wan digirt
Li xemgîriyê dil davêt
Dem diboriya
Bîrkin pir zehmet bû
Bişenga min ez êşa te û hevalên te
Heta niha jî dijîm
Rastî pir giranin
Nikarim her tiştî vekirî bêjim
Wênayên rewşa we ji bîra min
dernamekin

Bi min ve giredayîne
Xwe ve yek dikişînim
Dema ku li van bajaran
Balixên wekî te dibînim
Hûn li ber çavên min digerin
Li we lêborînê dixwazim
Caran ji bo we histêran dibarînim
Bi şewata kezebê dilorînim
Yên ku xweşbûnên jiyanê
Delaliyên dunê nasnekin
Û ketinê paşla axa sar
Bo we digirîm û dibêjim
Bişenga min
Xwezayê delaliya delaliyan dabû
te
Lê belê keşika serxwa
Axa ku şîn lê xilas nedibû
Bo kurdan şahî pêwîst bû
Sedema bindestiyê
Te bavê xwe jî nasnekiribû
Di pevçûnên xelasbûnê de mirî bû
Deynê bavê te di hustiyê de de
mabû?
Banga rastiyan tu li Mihabadê
Mirinê jî li Zagrosan hêşir girti
bûyî
Wênaya te ya ku ber kona nahalê
kişand
Min re wekî diyariya herî pîroz ma
bû

***

Xaçepirs

Amadekar: Şehab

Peyva Veşarti

1 2 3 4

Çeprast:

1. Ciyê teng
2. Hekî di Îngilîzî de - Berevajî tê wateya piştvan - Di karê şûre çêkirinê de jî bi kar tê
3. Stiranekî Kurmancî ye - Eva - Rîşeya disojin
4. Hişke ba - Xet
5. Partiyeye xwedî nifûz a Almaniyayê
6. Di pirtûkfirotinan de ew jî heye - Golmek di soranî de
7. Hekî O bê zêde kirin tê wateya evro - Carna Kerkûk bi vê ciyê tê şibandin - Re
8. Nûçegihaniyek e - Saziya zanistî ya kar
9. Leinet kirin
10. Leşkerê Îslamê bo yekemîn car berî gihîştina bi Kurdistanê ew kel girtin

Serjêr:

1. Piraniya xelkê sirîlankayê ew in - Yekîtiya Ewrûpayê
2. Saziya xwarin û cotkariyê a NY
3. Berevajî tê wateya bêdeng
4. Endamekî leş mirov e - Parzemîn
5. Em di Soranî de - Di Erebi de zaf bi kar tê
6. Pêngav - Berevajî navê yek ji pêwîstiyên her malekê ye
7. Mirov dema ku nerehet dibe wa dibêje - Rû
8. Heke O bê zêdekirin, navê şirketa millî a nefta Wenezolayê ye
9. Berevajî tê wateya korrê... - Celalî vê peyvê zaf bi kar tînin
10. Şirketeke balafirîna Fransayê ye - Neteweyên Yekbûyî

Bersîva Xaçepirsa hejmar 28

Peyva Veşarti

Q A S I M L O

Karîkatora hejmarê

Yekemîn Kongireya Zanistî ya Tevgera Xwendekarên Kurd li Tehranê

Di roja 26'ê Sermaweza
1384(20.12.2005)'an, ji
aliyê **Bingeha Rewşenbîrî**
– **Xwendekarî ya Kaziwe**,

yakemîn Kongireya Zanistî ya
Tevgera Xwendekarên Kurd li hola
Sîna ya zanîngeha Bijîşkî ya
Tehranê bi beşdarbûna
xwendekarên Kurd yê hemû
zanîngehên Îranê hat li darxistin.

Piştî deqeyekê bêdengî ji bo

rêzgirtin ji xwîna şehîdan, Kongirê dest bi karê xwe kir û
xwendekarên çalak yê beşdarî Kongirê peyamên xwe pêşkeş
kirin. Di vê pişka Kongirê de peyama xwendekarên zanîngehên
Tehranê, Urmîyê, Tebatebayî, Bingeha Hejan ya zanîngeha
Kurdistanê, Îlam, Rexistina zanîngeha Azad ya Sine, Mehabad,
Zanîngeha Peyama Nûr ya Sine û Rêxistina Xwendekarî ya Maf,
pêşkêşî beşdarên Kongirê bûn. Piştî filmek li ser tevgera
xwendekarî li welatên Firansa, Almaniya û Çînê û wd... belav bû
û peyama lijnaya zanistîya Kongirê û peyama Dr. Keywan
Ferehmand perpîrs û birêvebirê kongirê derheqa erkê tevgera
xwendekarî di civakê de arasteyî mewanên bûn. Her wiha
gotarên zanistî yê birêz Dr. Celîl Sehabî, Ferşad Nusretî, Şoreş
Seîd Pûr, Qehrman Kerîmî, Samal Erfanî ku ji aliyê lijnaya
zanistî ya Kongirê ve hatibûn hilbijartin, hatin pêşkêş kirin.

Li dirêjahiya Kongirê de êvarîya roja sêşemiyê dormêzek li
ser terzê hevkarîyê di navbera tevgera xwendekariya Kurdî û
Îranî bi beşdarbûna Dr. Selahedîn Xedîw û Ebdula Muîmînî saz bû
û piştî ronkirina cudahiya navbera tevgera Kurdî û Îranî, rêyên
hevkarîya wan û hevkarîya tevgera Kurdî di çareserkirina
pirsgirêka Kurd li Îranê de hatin şirove kirin.

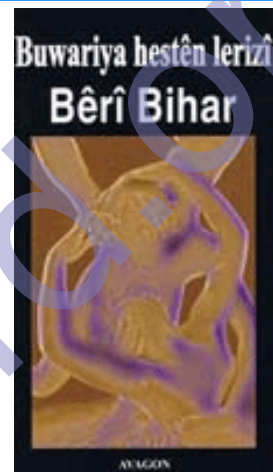
Di dawiyê de filma **"Kwêstanî sipî"** (zozana sipî) berhema
Taha Kerîmî ku tê de rexne li şerê birakuji û eşîregerî di civaka
Kurdistanê hatiye girtin, belav bû û Kongirê di gel rêzgirtin ji
birêveberên vê, piştî 12 seetan kar û çalakîyên xwe bi dawî hat.

Dîwana dawî ya Bêrî Bihar “Buwariya Hestên Lerizî” derket

Vê dawiyê Dîwana dawî
ya Helbestvana Kurd Bêrî
Biharê derket. Ev dîwan ji
aliyê Weşanên Avagon li
Bakurê Kurdistanê hatiye
çap û belav kirin.

Bêrî Biharê di dîwana
dawî de gelek helbestên
balkêş û rengîn bi pênûsê
xwe afirandine û pêşkêşî
xwendevanê Kurd kiriye.

Em bona derketina
Dîwana **Buwariya Hestên
Lerizî** ya Bêrî Biharê
pîrozbahiye jê dikin û hêviya
serkeftinê jê re dixwazin.

Li Îspanyayê kişandina cixarê qedexe ye

Li welatê Îspanyayê piştî
1'ê mehê ya 2006'an li
hemû cihên ji bo raya giştî
vekirî, kişandina cixareyê
hate qedexekirin. Finlandiya
jî dide dû Îspanyayê.

Li gor vê yekê biryar
hate girtin ku li xwaringeh,
bar, dîskotek, qumarxane û
cihên wekî van wê êdî du
beş hebin. Cihê lê cixare tê
kişandin û cihê nayê
kişandin. Li cihên ku cixare
bê kişandin ji mecbûrî divê
vantîlator hebe.

Her wiha
Fînlândiya jî dê di
sala 2007'na de vê
yekê pêk bîne.
'Diyarname'

Hunermend Şivan Perwer li ser nexweşîya xwe daxuyaniyek ji raya giştî re şand

Daxuyanî

Ji giştîya gelê me yê hêja,
evîndar, dilxwazên gel, welat, muzîk
û hunerê re!

Ji demê dirêj ve ye ku ji ber
çend cuda sedeman ez ketim nava
stres, bêhtengîyeke giran, bi eş û
nexweşî. Deng, hest, enerjî û hêza
livbaziya min sekinîn û bi min re
ketin şerê. Lê bi doz û daxwaziya
pêşeroja welat û gel, nîrxê xizmeta
hezîkirin û pêşxistina Muzîk û Huner,
min bi heş û aqil li hember hemû eş

û zoriyan şer kir û bextewar bi serketim.
Min dîsa nehişt hezkiriyên min xemgîn û
hemberên min dilxwêz bibin.

Li piştî gelek pirsîkirinên cuda Bizîşk û
dermanan, min di gewriya xwe de
opersiyonek(nîstarek) giran, lê serkevtî
derbas kir. Vê gavê Tenduristiya min baş e
û min dest bi xebata xwe kiriye.
Şivanname di rêgeh de ye.

Spasî, Rêzî û Aştiyên xwe ji bo her
kesên dost, heval û hogir pêşkêş dikim.
Şivan Perwer

